POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

CENA 1.— DIN.

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski pretinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 2 avgust 1940
God. XI • Broj 31

Naše reforme prema našim potrebama!

Nije naš narod ni slep ni gluh, pa da ne vidi promene koje se oko njega događaju. Međutim, nije on ni brzoplet, pa da se povija prema svakom vetru, da trči za svačim što vidi kod drugih, da naprečac pljune za onim koji je bio poražen, i da pelivanski pojuri za onim koji je doživeo uspeh. Da je naš narod hteo da sluša recepte, što mu neki današnji „direktori" savetuju, bio bi se već posle Kosova odrekao sebe, i prištedeo sebi tolike koce i tamnice, a nebi čekao da to učini sada, posle tolikih napora, ali i svetlih pobeda, kad ima nezavisnu državu, veću i moćniju nego što je ikada imao.

Ima, dakle, naš narod oči otvorene za sve, pa zato, i bez nametnute propagande, vidi da će svet, koji će izići iz ovog rata, biti drugačiji nego dojučerašnji. Ne samo što će se menjati granice, već će se menjati i odnos između čoveka i čoveka, između staleža i staleža, između naroda i naroda. Budu li te promene išle za boljim, kao što se naš narod nada, one će morati da donesu više pravde, više slobode, više reda i više međusobne saradnje; a u takvim promenama on može samo da dobije. Ne budu li pak takve, neće moći ni da se održe; a to znači da će naš narod i tu pokoru preživeti.

Zašto onda da budemo usplahireni i brzopleti? Niko još ne zna koliko će rat trajati i kakav će oblik uzeti taj novi svet, pa zašto da se mi jedini pravimo „vidoviti", svađajući se oko improvizovanih podražavanja, kad nam sve što se događa, iznad svega ukazuje na potrebu, da sve snage upotrebimo u ODBRANI DANAŠNJICE, bez koje nema ni sutrašnjice ni ikakvih reformi; te da u okviru te najvitalnije potrebe počnemo sa temeljitim reformiranjem sebe samih, u duši, u misli i u volji?!

Pogledajmo, eto, i naše velike susede pa ćemo videti, da i oni, i pored vike manjih partnera za revizijama i reformama, savetuju samo jedno: Status quo i mir, dok se rat ne svrši i dok se ne postignu uslovi za trajno rešavanje spornih pitanja. I zar reforme, u koje bismo sada, brzopleto i bez slobodnog glasa javnosti, zagazili, nebi već, nakon kratkog vremena, mogle da izazovu potrebu protureformi, a možda čak i podozrenja kod nekog od suseda, zato što su učinjene više po jednom nego li po drugom receptu?

MI VIŠE NEGO IKO TVRDIMO, DA SU NAM REFORME POTREBNE, ALI DOBRO PROUČENE, NAŠE I TRAJNE! Pre nego što ih provedemo, moramo najpre vrlo savesno ispitati svoje potrebe, svoje odlike i svoje snage, a onda tek tražiti uzorke izvan nas, i uzeti odasvuda ono što nam treba. Moramo proučiti sve sisteme i sve njihove praktične primene, i razumeti da će ono, što će izaći kao rezultanta iz današnjih sukoba, biti verovatno nešto treće, u čemu će suprotnosti nastojati da se smire, pa da tako postignu potrebnu stabilnost. „Primum vivere!" — treba da bude, međutim, i naše načelo u današnjim vremenima; a to znači da trebamo najpre doskočiti potrebama trenutka, i svim raspoloživim snagama se posvetiti sistemu svoje odbrane, prehrane pučanstva, unutarnjoj kompaktnosti itd. Jer nema te ideološke reforme, koja može npr. da poboljša STANJE NAŠE OVOGODIŠNJE ŽETVE, čiji slab prinos se nameće pažnji širokih slojeva našeg naroda, daleko više nego li teorijske svađe, veštački ubačene iz vani.

Prema jednodušnoj proceni stručnjaka, biće ovogodišnja žetva jedna od najslabijih što smo ih imali, u poslednjih 10 godina, što znači da ćemo u najtežem obliku biti postavljeni pred problem izvoza i naše unutarnje prehrane. I dok se sa jedne strane ističe, da izvoz ne sme da trpi, već da treba smanjiti unutarnju potrošnju, mnogi poznavaoci misle, da nećemo imati pšenice ni za pokriće te domaće potrošnje; i šta onda? Ko zna, šta čeka, nas i čitav svet, kroz ovu zimu i iduće proleće, i nije li pred takvom neizvesnošću za naš nacionalni opstanak važnije od svega pitanje, da li ćemo očuvati sebi taj minimum prehrane?!.. Posve je naravno, da u današnjim vremenima, kada je čitav svet primoran da se odriče, moramo i mi smanjiti našu potrošnju; ali zar bedni standard života ogromnog dela našeg naroda, dozvoljava još uopšte neka ograničenja?

Za svaku reformu je potrebno reformirati pre svega čoveka, pa je zato, pored rešavanja najprečih odbrambenih i socijalnih pitanja, iznad svega važno da se čitav naš narodni život uskladi u pravcu sve jače kompaktnosti, svesne autodiscipline i ljubavi za zajedničku stvar, ali isto tako i ljubavi za pravdu i slobodu. Svom svetu ne smemo krnjiti ideal, za koji u svakom trenutku može biti pozvan da se bori, a to je ideal nezavisne, napredne i pravedne Jugoslavije. Budemo li mu, naprotiv, umesto toga, iz dana u dan stavljali pred oči samo podražavanje tuđeg, nećemo li mu time ubiti PONOS SVOGA, KOJI BI TREBAO DA BUDE BITNA SADRŽINA SVIH NAŠIH REFORMI, onih koji ćemo stvoriti, ne zbog tuđih želja, već iz svojih sopstvenih potreba?!

Širokogrudost i konstruktivnost jugoslovenstva

Nedavno je JUGOSLOVENSKO PROFESORSKO DRUŠTVO održalo plenarnu sednicu, na kojoj je, između ostalog, donesen i ovaj zaključak:

„Plenarna sednica Glavne uprave Jugoslovenskog profesorskog društva, izražava svoju gotovost, da učini sve što je potrebno kako bi se omogućila efektivna i prijateljska saradnja sa Hrvatskim profesorskim društvom. Nema nijedne časne žrtve, koju Jugoslovensko profesorsko društvo nije spremno da učini, da bi se u tom pravcu postigla puna saglasnost i saradnja sa Hrvatskim profesorskim društvom, radi zajedničkog dobra celog staleža Banovine Hrvatske i cele države."

Kada se zna, kakve su se sve pogrde, sa izvesne strane, bacale na Jugoslovensko profesorsko društvo, ma da je baš ono bilo naročito izloženo šikanacijama različitih režima, onda ovaj zaključak treba naročito podvući, jer on najbolje pokazuje, DO KAKVE ŠIROKOGRUDOSTI I ŠIRINE POGLEDA DOVODI JUGOSLOVENSKA MISAO, i kako ljudi, koji su jugoslovenski vaspitani, ni pred najvećim napadima ne gube iz vida opšte dobro i najviše ideale!

To i jest razlog, što svi, spoljnji i unutarnji neprijatelji Jugoslavije, pa i Banovine Hrvatske, u prvom redu udaraju na jugoslovenstvo. Jer vrlo dobro znaju, da bi im, nakon njegove likvidacije, ostalo slobodno polje za neograničeno sejanje mržnje, razdora, cepanja i sitničarstva...

SAVEZNA PROSVETNA ŠKOLA

Osmi tečaj **Savezne prosvetne škole** počeće ove godine 5 avgusta, u Beogradu, kao **„Opšti prosvetno - narodno - odbrambeni tečaj"**, sa nastavnim planom i programom, prilagođenim današnjim potrebama i prilikama. Po završetku tečaja, učesnici će učiniti pohod na Avalu i Oplenac. Za tečaj se dosada prijavilo preko 50 učesnika i učesnica. Iz nekih župa još nisu stigle prijave, pa se očekuje da će taj broj biti povećan. Tečaj organizuje Savezni prosvetni odbor, na čelu sa pretsednikom, **br. M. Stanojevićem**, koji je i upravnik škole.

Sokolstvo i Slovenstvo

U sokolskim „Putevima i ciljevima" stoji jasno određen naš stav prema svemu, pa i prema slovenstvu. Tu je ono označeno kao jedan od glavnih naših ciljeva: „Od sokolstva jugoslovenstvu, od jugoslovenstva slovenstvu, od slovenstva čovečanstvu!" Na tom putu smo uložili mnogo truda, mnoge nevolje prebrodili, i mnogo uspeha pokazali. To stoji i to niko ne može poreći.

Međutim, u poslednje vreme, veliki događaji poljuljali su kod nekih pojedinaca veru u to. Reč „jugoslovenstvo" se još pominje, ali reč „slovenstvo" mnogo ređe. Poneki to, čak u svojim, govorima i člancima nekako preskaču. Iznalaze nekakve druge izraze za to. Kako to, pitamo se? Zar, ako se državne granice pomeraju i brišu, ako neko smatra da je jedan narod superiorniji od drugoga, zar to znači, da je odmah i „nestalo" toga naroda? Zar je odmah potrebno i otstupanje od naših ideja vodilja? Zar doista, maloverni?!

Narod je nešto večito, što uvek postoji i živi, koga nikakve pomerene granice ne mogu tako lako da unište. A, u vezi s tim, ni naša ideja nesme da nailazi na sumnje, već naprotiv, baš sada treba da je čvršća, snažnija i jača, jer mora da savladava prepreke i još jačim i snažnijim poletom, da hrli svome cilju.

Ostavite se, maloverni tog defetističkog posla! Ako ste vi maloverni, ostavite one koji veruju! Setite se samo onih koji su za nju i živote davali i poslednjom svojom željom izražavali veru u pobedu ideala, kojima su služili, a kojima svi mi služimo.

Naša vera treba baš u ovim borbama da se očeliči i da bude postojana. Glave gore! Vedra i ponosita čela, hrabro za borbu i za odbranu naših ideja vodilja!

Ivan Sedlaček.

Соколске приредбе треба да имају васпитно-национални карактер

Права соколска друштвеност има своје елементе који су у складу и са соколском идеологијом и са моралним циљевима соколства. Ниједно деловање соколства не сме ићи против тих циљева, нити се такво отступање може икаквим разлозима бранити са становишта соколства. Соколска друштвеност и соколска разонода могу и требају бити и ведре и веселе, али **морају остати** у васпитном погледу **строго на темељима соколског морала.** Соколска друштвеност треба да служи идеалу соколског васпитања и снажењу опште соколске акције и организације.

На жалост, један део приредаба соколских друштава, па и неких чета, као што су **матинеји, разни плесни венчићи и сл.** по неки пут одударају од једино допуштеног схватања друштвености и разоноде. Соколске јединице оправдавају недопуштено одступање разлозима **материјалне природе.** Једни се позивају на скупо издржавање домова, други на потребу финансирања других соколских акција, оправдавајући тако овај компромис са чисто материјалним разлозима. Управа Савеза хоће да одлучно и безусловно одбије оваково схватање, коме нема места у соколскоме раду и које претставља **опасан продор** на духовном и моралном васпитном подручју соколског деловања. Управа Савеза СКЈ, на таква схватања има да одговори: Никакви се компромиси не могу правити на штету морално-васпитних задатака који су **битни и основни** соколству, нити се отступање од њих може и сме у соколским редовима бранити икаквим разлозима. Ми знамо најбоље, какве невоље имају многе наше јединице и са издржавањем соколских домова и са материјалним обезбеђењем читаве своје соколске акције. И ми сматрамо као доказ њихове животне способности, ако налазе све нове изворе прихода за финансирање своје соколске делатности. Ми знамо да су соколске приредбе једно незаменљиво средство осигурања новчаних прихода јединица. И све дотле, док тај привредни моменат и финансијско сналажење јединица остаје **у складу са морално васпитним и националним задацима**

соколства, Савез ће такву акцију и поздравити и помоћи. Морални моменат је у читавом нашем деловању, у свим врстама и подручјима нашег рада, **битан и првенствен**; њему је све остало подређено и све њему служи. Оног часа, кад се привредни и материјални моменат стави изнад моралног и на штету моралног, деловање друштва, односно чете, губи **соколски карактер и престаје бити соколско!**

Првенство моралног то је постулат који мора да стоји на челу сваке наше акције и сваког нашег потхвата. То је основни постулат соколства, то је постулат Савеза.

Uspešan rad u Sokolskoj četi Rajić

Sokolska četa Rajić jeste jedna od najaktivnijih u župi Zagreb po svome plodnom radu. Naročitu agilnost pokazao je pozorišni otsek, koji je u ovoj godini odigrao sa velikim uspehom sledeće komade: »Saćurica i šubara«, »Dva gluhaka«, »Svetski rat«, »Pod starost«, »Šaran« i »Kosovka devojka«, kod čega su se posebno istakli braća i sestre: D. Bosanac (ujedno i režiser, koji je igrao i naslovne uloge), J. Sadup, P. Knežević, S. Bosanac, N. Krnjaić, M. Pavković, i D. Vuksanović.

Na Duhove je održana javna vežba, na kojoj su pred hiljadu gledalaca nastupile sve kategorije sa raznim vežbama, pobravši zasluženo priznanje za uspešno izvođenje, zašto ima najviše zasluga požrtvovni br. načelnik i prosvetar, Đ. Bosanac, abiturijent.

Povedena je akcija za nabavku četne zastave, a u okviru Petrove petoljetke priprema se materijal za gradnju doma. Također se vrše pripreme za još jednu zabavu. Poseban uspeh je postignut u narodno-odbrambenom radu i sokolskoj pripravnosti što se najbolje videlo po neočekivanom uspehu sokolske smotre, što je od ne malog značaja, obzirom na poznate prilike u ovim krajevima.

Uz br. Bosanca Đorđa, koji je uspešno završio narodno-odbrambeni tečaj u Karlovcu i svojim radom doveo četu među najbolje, istakla su se i braća Đ. Vučković, starešina, Đ. Grlica, N. Bosanac, P. Knežević i dr.

Hrvatski i srpski sokoli u Dubrovniku

„DUBROVNIK" je, u jednom od poslednjih brojeva posvetio dug članak otkazu prostorija Sokolskom društvu u Dubrovniku, iznoseći, kako je stapanje „Hrvatskog Sokola" i „Dušana Silnog" u jedno, jedinstveno društvo, bilo provedeno jednodušnim glasanjem jednog i drugog udruženja, i kako su sve vlasti, državne i autonomne, a naročito dubrovačka opština, priznale to spajanje kao potpuno legalno, a današnje sokolsko društvo, kao punopravnog naslednika bivšeg „Hrvatskog Sokola" i „Dušana Silnog". Tom prilikom iznosi „Dubrovnik" i nekoliko karakterističnih podataka iz istorije „Hrvatskog Sokola" i „Dušana Silnog" u Dubrovniku i njihovog zajedničkog rada, u doba kada su austrijske vlasti progonile i jedne i druge, dok su i hrvatski i srpski Sokoli zajednički radili na stvaranju zajedničke jugoslovenske slobode. U članku se kaže:

„Hrvatski Sokol" u Dubrovniku i Srpsko gimnastičko društvo „Dušan Silni" osnovani su u doba našeg robovanja tuđinu, u doba kada je Jugoslavija i jugoslovensko jedinstvo postojalo samo u savjesti i srcima dubrovačkih Hrvata i Srba, koji su prije rata i za vrijeme rata dali dosta dokaza o spremnosti da za vrhovni ideal žrtvuju nešto više i dragocjenije od imena srpskog i hrvatkog, od jedne forme ili uniforme, od jedne prostorije ili partijske pretenzije. Oni su žrtvovali i živote i imanja u tolikoj mjeri, kao ni jedan bivši ili živući reprezentanat antisokolske i antijugoslovenske misli.

U prkos silnicima i njihovim slugama, „Hrvatski Sokol" u Dubrovniku objavio je svoju prvu i bezprizivnu sentencu, 10 septembra 1905, pred crkvom dubrovačkog Parca, Sv. Vlaha. Starješina „Hrvatskog Sokola", predavajući barjaktaru prvu sokolsku zastavu u Dubrovniku, uputio mu je ove značajne riječi: „Vodi braću putem, koji osnažuje hrvatsku misao i slovensku uzajamnost!"

Sokoli Hrvati zapamtili su, čuvali i očuvali amanet svoga starješine. Samih pet godina docnije — ispunjenih plodnim radom u duhu sokolskom i slovenskom, — „Hrvatski Sokol" u Dubrovniku donosi i drugu historijsku odluku: da sa „Dušanom Silnim" stvori jedno sokolsko pretstavništvo, na sletu bugarskih „Junaka" u Sofiji, od 9 do 12 jula 1910.

Na povratku iz Sofije „Hrvatski Sokoli i „Dušanovci" ispunjaju još jednu značajnu stranicu u historiji svoje sokolske i slovenske misije. U beogradskom Oicfirskom Domu, bez dvorskog ceremonijala, kao običan domaćin njih prima Kralj Petar Veliki Oslobodilac onda Kralj male demokratske Srbije. Na vrlo srdačan i nadasve demokratski način Kralj Petar pita dubrovčane za mnoge svoje prijatelje Hrvate i Srbe i za život u gradu u kojemu je proveo duže vremena (Stanovao je u kući pok. Kovačevića na vrhu Visoke ulice). Inače Petar Karađorđević među svoje dubrovačke prijatelje ubraja i oca nar. zast. g. Roka Mišetića čiju porodicu sa Karađorđevićima veže i sveta veza kumstva. Hrvatski Sokoli i Dušanovci daju Kralju tražena obavještenja kao bratu i donose u Dubrovnik Njegove poruke pune očinske ljubavi i hrabrenja.

21 avgusta 1910 „Hrvatski Sokol" i „Dušan Silni" zajednički nastupaju na sletu Hrvatske sokolske župe „Vojvođa Hrvoje" u Splitu i objavljuju da su im ciljevi isti i da je zajednička borbena fronta postala stvarnost...

Sve ove jasne idejne manifestacije utvrđuju postojanu volju članova „Hrvatskog Sokola" i „Dušana Silnog" da u dvije kolone nastupaju prema istom cilju na kojemu će postati — *jedna i nedjeljiva cjelina.* Oni su postigli što su htjeli. Historijske činjenice i cijena plaćena u krvi jednog punog milijona palih za čast i veličinu Otadžbine umrlih u kazamatima i na vješalima — *jer je posljednja riječ pravde davno izrečena...* Pred tim činjenicama, u prvom redu pred slobodnom voljom osnivača i članova „Hrvatskog Sokola" i „Dušana Silnog" poklonilo se je sve što trezveno i nezavisno misli u Gradu „Slobode u kom sva blaga Višnji nam Bog je dao..." Te je činjenice u septembru 1925 pravilno ocijenio i uvažio i ondašnji upravljač naše Općine, sudski savjetnik gospar Antun Drobac, dubrovčanin stavljajući svoj potpis u kojemu se Sokolsko društvo Dubrovnik, priznaje i *kao pravni nasljednik Hrvatskog Sokola.*"

Hrvatski i srpski Sokoli iz Dubrovnika, na sletu u Sofiji, g. 1910

JEDNA DOBRA SOKOLSKA KNJIŽICA

Sokolsko društvo Split izdalo je u zasebnoj svesci, u izdanju svoje „Sokolske knjižnice", dva predavanja brata **Dr. Jakše Hercega**, profesora u Splitu, pod naslovom **„Duh Vidovdana i Baština Sv. Braće"**. Oba predavanja su, ne samo istorijska, nego zadiru duboko i u današnje prilike našeg naroda, pokazujući kako svesni Soko i dobar Jugosloven mora da, na temeljima nacionalnih tradicija, gradi svoju ideologiju i svoje gledanje na današnje nacionalne probleme. Knjižica brata Hercega pretstavlja značajan prilog sokolskoj ideološkoj propagandi.

Postupak prema izdajnicima i prema ostalima...

„SELJAČKI DOM", zvanični organ HSS, objavio je pre nekoliko dana napis, u kome kaže, da su „rijetki primjeri takove IZDAJE NA SVOM VLASTITOM NARODU, kakovu su ovih dana počinila stanovita hrvatska gospoda". List cilja na letke, koji su, sa frankovačke i franko-furtimaške strane, objavljeni u Hrvatskoj, prilikom rođendana Dr. Mačeka i u kojima se tvrdilo da Hrvati nisu zadovoljni sa politikom Dr. Mačeka ni stvaranjem Banovine Hrvatske, već da traže potpunu nezavisnost hrvatske države pod tuđim protektoratom itd". „Seljački dom" tvrdi, da su ti letci bili poslati u zatvorenim omotima stranim novinarima, koji su se nalazili u Zagrebu, pa između ostalog kaže:

Kada su vidjeli, da im pokušaji rovarenja ništa ne pomažu, utiču se sada tuđinu, ne bi li tim putem osujetili stvaranje i izgradnju nove Hrvatske. Oni sada, pred stanovitim tuđim narodima, denunciraju svoj vlastiti narod i pozivaju tuđina, da bi njih postavio gospodarima Hrvatske. Ti bljutavi napadaji na svoj vlastiti narod doživjeli su ovih dana strahovitu osudu i od samih stranaca, kojima se ti hrvatski izdajice nude".

Ima li gore osude za nekoga, nego li je ta, da mu se kaže, da je izdajica svoga naroda i da se nudi tuđinu, u službi protiv narodnih interesa?!... A „Seljački dom", zvanični organ stranke, koja je danas na vlasti u Banovini Hrvatskoj, baca tu optužbu otvoreno u lice farnkofurtimaškoj gospodi, i čitava naša nepristrasna javnost znade vrlo dobro, da ta optužba nije bezrazložna, već da je nažalost i preblaga...

Pa ipak, — frakovački bukači ne samo što neće osetiti ni najsitniju meru sa strane merodavnih u Banovini Hrvatskoj za takav svoj izdajnički rad, već će se i dalje slobodno šepuriti u tolikim odborima HSS, u raznim Junacima, Zaštitama itd., te preko njih i dalje provoditi rabotu, koju „Seljački dom" s pravom naziva izdajničkom.

A umesto tih izdajnika, vlasti u Banovini Hrvatskoj će i dalje šikanirati i progoniti samo — Sokole i Jugoslovene...

Потреба духовног јединства

У извештају управе СОКОЛСКЕ ЖУПЕ НОВИ САД штампана су и врло занимљивија расматрања о ДУХОВНОМ ЈЕДИНСТВУ НАШЕГ НАРОДА у данашњим судбоносним временима, под насловом „ОПШТИ ПОГЛЕД". У том напису изнет је низ мисли од општег интереса, врло корисних и упечатљивих за данашње прилике, па их зато делимично преносимо, сматрајући да с њима треба да се упозна и читаво наше соколство.

Међу словенске народе и племена постављене су баријере, огромне и тешке, кроз векове систематски подизане и истављане, а састоје се из географских, етнографских и историских граница, верских подвајања, економских поробљавања, културних угњетавања, завојевачких похода и масакрирања, и других многобројних заблуда и предрасуда, веће или мање важности.

Знамо како су у прошлости пролазили Југословени. А знамо и шта се догађа са Чехословацима и Пољацима. У сумраку њихове судбине, а користећи се искуством прошлости, **и ми Југословени морамо бити спремни да та тешка искушења, на која безусловно наилазимо, дочекамо спремни и способни, да их пребродимо, да не дозволимо да нас заведу и да у њима не подлегнемо.**

Да би то постигли, потребна је солидарност целе нације, национална хомогеност, одважност, дисциплина и организација.

Имамо ли ми тога данас? Одговор је више него негативан.

Одавно се већ за нашу друштевну средину не може рећи да је хомогена... Сви заузимају неки став тупе равнодушности због успаване енергије, која је замрла баш код оних који су својим положајима и својствима позвани да воде и бодре. Без икаква плана и система тавори се. Смерови су неодређени, нејасни. Овај и овакав став те још како има утицаја на широке масе нашега народа.

Дотерали смо дотле да се у нашем друштвеном животу сва општа питања своде обично на појединце. Да друштво, да заједница немају оних спона тако неопходних за хомогеност целине у отсудним тренутцима. Све се своди на личну комоцију, личну срећу и задовољство. А то лично задовољство је толико свирепо себично, да је у отвореном сукобу са добром целога народа и заједнице.

Који пут изабрати, да се таквоме стању доскочи, да се томе злу стане на пут и да се оно онемогући, није тешко погодити. **Наш расни блок, подразумевајући ту најшире масе народне, јединствен је. Према томе, сав посао око тога носи поглавито психолошки карактер. Школа и војска систематски васпитањем омладине имају да отклоне све оне негативне последице, које у наслеђе оставља наш јавни живот. А у томе послу, као најближи и најпозванији сарадници њихови, морамо их свесрдно, до крајњих граница властитих сила помагати ми, југословенски соколи.**

То је тај пут којим треба да идемо, пут духовног уједињења.

Јер, док се многи око нас позивају на своју историјску прошлост, на традиције, на своје великане и јунаке, дотле ми Југословени бегамо од ње, избевамо је као нешто несавремено, преживело.

Морамо по сваку цену ту нашу народну и соколску етику, а која је у народу успавана и учмала, пробудити и појачати. Све позитивно и велико, из свих крајева наше земље, прикупити, средити и дати му митско обележје.

Подизати култ националне свести, поштења, јунаштва, мушкости, самопрегора и правде. Кроз такав култ стварати грађане, поштене, искрене и храбре, а сатирати и уништавати кукавице и малодушнике, харамије и отпаднике. Јер, историска је истина да нестати могу само они народи који не дају од себе отпора, који немају једне воље, и нису кадри да поднесу највеће жртве за целину.

Малодушност се јавља само код оних који у најтежим часовима народне историје и искушења не мисле на целину, већ лично на себе и своја материјална добра. Таквих у нашем народу нема много, али их има највише баш на положајима одакле би та народна етика требала да зрачи. И зато, у интересу нације, њих треба сузбијати и уклањати. То је далеко лакше, него њихову малодушност плаћати крвљу и слободом оних позитивних, оних најбољих.

После оне ненадне катастрофе чехословачког соколства и пропасти Пољске, наметнуло се само по себи једно веома крупно и тешко питање: **каква је мисија нашег соколства данас?**

Наш Савез и жупе одлучно су стали на становиште: да се има радити на стварању духовног уједињења и окупљања свих позитивних вредности Југословенског народа. Да бисмо, духовно уједињени и национално чврсти, очували целину државну и интегритет њених граница.

Наш целокупан рад има да

Ужурбани „реформатори“

Нико толико не пише о реформама код нас и нико у толикој мери не ургира те реформе, као људи за које нико до јуче није ни знао ни чуо, и који форсирањем тих реформи по туђем узору, немају друге намере, него да се некоме додворе. Па док такви људи, у жељи да у мутном ушићаре што више за себе, све те реформе заснивају на прогањању свих оних, за које мисле да нису по вољи онима, којима желе да се додворе, не заустављајући се ни пред најугледнијим националним удружењима и најзаслужнијим националним радницима, и набацујући се сумњичењима на све, дотле са задовољством можемо утврдити, да сви трезвени елементи узимају став против таквих авантуриста, у свима крајевима Југославије и код свих група.

Тако н.пр. љубљанско **„Јутро“**, у броју од 30 јула, најодлучније опомиње **„пред демагошким фразама, пред лакомисленим гестама, пред мајмунским подражавањем туђих узора и пред нацртима, чија је главна одлика непознавање нашег народног живота и наших народних потреба.“**

„Наше становиште је, да реформаторско дело, које је и нама потребно, треба изградити у духу народа и државе, којима има да служи, те да треба да порасте из народне воље и народних традиција.“

Пишући о реформама, о којима се толико говори, са зване и незване стране, београдска **„Политика“**, у једном од последњих бројева, каже:

„У штампи се још увек говори о реформама, које треба да обухвате социјални и политички живот наше земље. Појављују се многи људи и чују се нови предлози. Кад човек чује све те гласове и предлоге, не може да се отме утиску, да је напор многих нових реформатора управљен ВИШЕ НА ТО ДА СВОЈУ ЛИЧНОСТ ПРЕПОРУЧЕ НОВОМ ВРЕМЕНУ, него ли да се заиста остваре неке нове идеје. Многи од тих људи, КОЈИ СУ ИНАЧЕ СПОСОБНИ ДА СЕ НА ПРЕЧАЦ ПРЕОРИЈЕНТИШУ, верују да је довољно да само лепо напишу и кажу своју нову идеологију, па да је народ одмах прихвати. Или, што је још чешћи случај, многи од њих сматрају да народ и нема шта да прихвати или одбацује; довољно је само да ОНИ И ЊИХОВА ИДЕОЛОГИЈА БУДУ ДЕКРЕТОВАНИ И РЕФОРМЕ СУ ГОТОВЕ. Што ће све то остати по површини и без икаквог дубљег утицаја на народни живот, то се њих не тиче. ЛАКО ЈЕ САШИТИ КОШУЉУ, ОВЕ ИЛИ ОНЕ БОЈЕ, АЛИ ЈЕ ТЕШКО ИЗВРШИТИ ЈЕДАН ДУБОК ПРЕОБРАЖАЈ НАРОДНОГ ЖИВОТА. Потреба једног истинског преображаја осећа се код нас, не од јучер или прекојучер, него одавно. Али, највећи број оних који су покушавали да играју улогу реформатора, сматрали су да им је брже и лакше да подражавају спољашне форме овог или оног покрета, него ли да стварно раде на народном преображају, у духу народних жеља.“

Једнако пише и загребачки **„Хрватски дневник“**, устајући против свих оних, који траже импровизована и журна решења. Лист каже:

„Ван сваке сумње је, да се реализација ни једне концепције о преобликовању социјалне организације у Хрватској, и у Југославији као целини, не може спровести, док у Европи не дође до мира. Реформе треба да служе за деценије, а ми још не знамо како ће се данашњи рат коначно одразити у свету. Нико још не зна, шта може донети продужење рата и шта ће рат да учини за привреду оних земаља, које је најивише погодио. Док се то не види, разбор налаже незараћеним државама, да не троше своје силе, које ће можда требати другачије примијенити и искористити. Ово је прелазно доба, у коме треба предузимати само оне мјере, које намеће потреба момента. У маглу не ваља ићи без велике невоље, а свако ће ваљда признати, да је маглом застрто обзорје будуће Европе.“

буде борба и само борба. Не само борба за свакидашњи насушни хлеб, већ и за национатне идеале, за државну, народну и националну независност. За ону истинску народну етику, која је нашу историску прошлост овенчала митским ореолом, тако лепо приказаним у народноме епу, етику, кроз коју ће свако доћи до сазнања да нас унутар државних граница не смеју делити ни верске догме, ни племенска припадност, ни партиски интереси, већ само и једино привржeност и оданост слободној, независној и напредној националној држави.

Само рад, савестан и поштен, несебичан и предан, сталан и срећен може да одржи како појединца, тако и целину, и да их оспособи за постојаност на најтежим местима и у најотсуднијим тренуцима. Тај непрестани рад, непрестани напор у правцу бољега изоштравања човека, челичи га и припрема, како каже народна песма „да буде кадар стићи и утећи, и на страшном месту постојати“. **Хоћемо и морамо да од свакога грађанина, нарочито од сваког сокола, створимо јединку способну не само да буде вођена, већ да у отсудноме тренутку уме и друге да поведе. Ово на подлози оне карактеристике која је изречена о нашој јуначкој народној војсци, а која каже „да особина наше војске није само у чојству и јунаштву, већ и у чињеници да је сваки војник у даноме тренутку и војсковођа, јер је индивидуалист, јер има инстинкта да се у борби снађе и да победи и онда, кад нема команде, кад она до њега не може да дође и допре.“**

Припремајмо и навикавајмо наше припаднике на искушења и опасности, али тако да им одолевају и мушки у очи гледају. **Тако васпитан грађанин улива поштовање; а више таквих гарантују солидан друштвени поредак. Читав народ тако однегованих сокола и грађана, значи најсигурнију гранитну стену на државним границама, којима не треба боље одбранбене линије, јер само њихово постојање улива страх непријатељу.**

ЈЕДНА ПОТРЕБНА КЊИГА

„Приручник за соколски просветни рад“

„Соколски гласник“ је већ објавио, да је недавно изишла из штампе књига **„Приручник за соколски просветни рад“**, коју је саставио брат **Милош Станојевић**, директор гимназије у Сенти и претседник Просветног одбора Савеза СКЈ. Књига је објављена у издању Просветног одбора Савеза Сокола К. Ј. у Београду, као осма свеска библиотеке **Ссоколска мисао“**, има 20 страна, а цена јој је 20 динара.

Одлука да се изда овај приручник, донесена је већ пре неколико година, али је за такав посао требало много напора и љубави, што је све брат Станојевић обилно уложио у свој посао, на основу искуства, стечених у својству дугогодишњег друштвеног, жупског и савезног просветара. Овај приручник претставља први, и то врло успели покушај, да се соколским просветним радницима даде збир свих практичних и идејних упутстава, која су им потребна у њиховом раду на терену и у односу према вишим соколским инстанцијама. Већ сама садржина приручника показује његову практичност и корисност за сваког Сокола који се занима просветним радом. Одмах у уводу дате су **дефиниције, дужности и делокруг рада свих просветних функционера у соколству,** почевши од претседника просветног одбора, па до последњег његовог сарадника, а нарочито потпретседника, тајника, књижничара, новинара, те известиоца за соколску штампу и народно просвећивање. Из тога увода сваки просветни радник може да упозна тачно свој делокруг и важност своје улоге у општем соколском раду. Приказано је затим **организовање просветног одбора те поделе рада** на пољу радиа, филма, музике, позоришта, луткарства, таборовања, штедње и трезвености, ширење просвете у четама итд. Опсежни одељак књиге чине **упуства и сугестије у погледу организације соколских приредаба,** а нарочито друштвених и дебатних вечери, изложаба, излета и осталих забава.

Нарочиту важност посвећује књига **предавањима и говорима пред врстом,** видећи у тој врсти рада најдиректнију везу просветара са чланством и најпогоднији начин, да следује њихове душе и срца. У том одељку дају се упутства о томе, како да се одаберу теме за предавања, да ли је бољи усмени разговор, или читање, па се говори о најприкладнијим средствима пропаганде итд. А у поглављу **о школама и течајевима** нарочито су обрађене школе за ново чланство и просветни течајеви.

Даља поглавља ове књиге од велике су практичне вредности за функционере, јер се њима дају упуства како ће се најприкладније саставити **статистички извештаји, тромесечни и годишњи,** да би од њих било користи за жупу и за Савез. Додата су упутства и **формулари за свечане прославе,** као и врло корисни спискови свих филмова које поседује Савез Сокола К. Ј., затим спискови музичких, позоришних и луткарских дела, која долазе у обзир у соколству, списак чланака објављених у девет годишта „Соколске просвете“, који могу да послуже просветарима за предавања итд. Да практичност овог приручника буде потпуна, објављене су у њему и ноте за Државну химну, Соколски поздрав, и „Хеј Словени“, затим неколико нацрта за говоре пред врстом и резолуција Савеза Сокола, од 29 марта 1931 године.

Већ само ово набрајање показује, колико је приручник свестран и прегледан, колико је неопходан за сваког соколског просветара и од колико користи може да буде за даљњи развој соколске просвете. Томе треба надодати, да је књига написана врло лако, приступачно и са много топлине, у облику срдачног разогора са соколском браћом, и са много непосредности, која ће несумњиво умети да освоји соколска срца и да пробије пут у соколске редове. Брату Милошу Станојевићу можемо да будемо искрено захвални за његов рад, па се надамо, да ће плод тога рада бити срдачно пригрљен од оних којима је намењен!

Р.

Protiv svakog napadaja i svakog defetizma!

Vrhovni zapovednik švajcarske vojske pozvao je pre neki dan sve štabske oficire i zapovednike armija, i izdao im ovu parolu:

„Otpor protiv svakog napadaja iz vana i protiv svih opasnosti iznutra, kao i protiv svake mlitavosti i defetizma!“

Zatim je izdao armijsku zapovest, koja treba da bude pročitana svim četama u Švajcarskoj. U toj zapovesti se kaže:

„Sve, dok u čitavoj Evropi milioni ljudi stoje pod oružjem, mora i švajcarska vojska ostati na svome mestu! Švajcarske tvrdave dokazale su svoju vrednost i dosadašnje žrtve nisu bile uzaludne!“

Narodno - odbrambeni tečaj Sokolske župe Šibenik — Zadar

Bojne tekme Sokolske župe celjske

Vsakoletne splošne tekme za članstvo in naraščaj celjske sokolske župe, ki bi se morale letos vršiti ob priliki pokrajinskega zleta so zaradi sedanjih prilik, kakor zlet sam, morale odpasti. Prilikam in sokolski pripravljenosti primerno je priredila celjska župa bojne tekme. Tekme so bile obvezne za naraščaj nad 16 letom in za člane do 20. leta starosti, ki še niso služili vojnega roka. Vsi so bili potom pozivom pozvani, da se morajo tekem udeležiti. Odziv je bil zadovoljiv, saj se je prijavilo preko 300 tekmovalcev.

Po prihodu jutranjih vlakov so se zbrali vsi tekmovalci na Glaziji razvrščeni v 3 pešadijske in kolesarsko četo po vodih. Po pozdravu državni in župni zastavi je sledil pozdrav komandantu mesta Celja polkovniku g. Defarju, ki je pokazal s svojo navzočnostjo izredno zanimanje za pripravljenost sokolske mladine. Po tem so sledile do 10. redovne vaje, ki so pokazale smotrno delo v naših telovadnicah. Redovnim vajam so sledile tekme. Tekmovalci so bili razdeljeni v pešadijske in kolesarske patrole. Pešadijske 3 članske patrole so tekmovale otovorjene z bremenom 10 kg na dokaj težki okrog 10 km dolgi progi, ki je vodila mimo vojaškega strelišča, kjer so morali tekmovalci streljati. Tričlanskih patrol je bilo 85. Kolesarske patrole so imele različne daljše proge (vsaka patrola v svojo smer), kjer so imele nalogo raziskati teren in prinesti napisana in skicirana poročila o važnih terenskih svezah, mostovih, objektih in drugih posebnostih, ki pridejo v poštev pri raziskovanju terena. Vse patrole so se vrnile pravočasno s zadovoljnimi poročili. Ob 14. so bile tekme zaključene. Tekmovalce je nagovoril župni prosvetar br. Pahor, ki je povdaril važnost pripravljenosti sokolstva v današnjih časih. Ob 15. je bil defile pred komandantom mesta polkovnikom g. Defarjem, župnim starosto br. Smrtnikom in župnim načelnikom br. Grobelnikom. Sokolskim četam se je priključila tudi četa vojaštva ter s tem povdarila povezanost s sokolstvom. Gromko se odmevali koraki sokolskih in vojaških čet po prostrani Glaziji ob sviranju vojaške godbe 39. peš. polka, ki je bila prireditelјem ves dan na razpolago. Brat župni starosta je nato nagovoril postrojene čete ter se še posebno zahvalil komandantu g. Defarju za vso naklonjenost sokolstvu. G. polkovnik se je zahvalil vsem vodnikom in tekmovalcem za odlično izvedbo in pripravljenost najmlajših sokolskih borcev. Vso prireditev je vodil br. Grobelnik s podnačelnikom br. Verkom in br. Urbačićem. Vsa prireditev je pokazala pravo smer sokolske vzgoje v sedanjih časih.

Naše sokolstvo u Americi

»Jugoslovenski glasnik«, koji izlazi u Santiago de Chile, javlja, da su u **Punta Arenas** priređene biciklističke utrke, na kojima je osvojio prvenstvo **Jugoslovenski Soko.** Na stazi od 50.000 m. pobedio je br. Čekalović, koji je ujedno postigao u brzini i novi čileanski rekord. Pretsednik Atletskog saveza predao mu je na Stadionu pobedničku vrpcu, koju već nekoliko godina drže Sokoli.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Pretprošle nedelje priređene su **sokolske utakmice u odbojci u Ljutomeru,** na kojima su, od 7 pozvanih društava, učestvovala ova društva: Maribor I, Središče ob Dravi i Ljutomer. Utakmice je posmatrao lep broj gledalaca, srdačno pozdravivši nastup pojedinih momčadi. Tehničko vođstvo bilo je u rukama brata J. Horvata, poznatog stručnjaka za odbojku, koji je i organizovao utakmice.

*

Sokolsko društvo Bosanski Novi jedno od vrlo vrednih i marljivih društava u župi je, pored redovnog rada, organizovalo sokolski „Džez orkestar", koji, pod neumornim vodstvom brata Rajka Pavlovića, održava vježbe i svira na društvenim igrankama koje su mnogobrojno posjećene, kako od članstva tako i prijatelja sokolstva u mjestu.

U nedjelju je ovaj mladi „Džez orkestar" gostovao u Banjoj Luci, gdje je u Sokolskom domu priređena igranka. „Džez orkestar" je za sva svoja muzička izvođenja žeo veliko priznanje muzičara i mnogobrojnih igrača i publike.

Orkestar Sokolskog društva u Bos. Novom

*

Sokolska četa u Velikoj Plani priredila je uspelu sokolsku smotru sa javnim časom i večernjim poselom. Priredbama su prisustvovali i sokoli iz Požarevca, koji su došli u velikom broju sa zastavama i muzikom i prošli u povorci kroz mesto srdačno pozdravljeni od meštana. Gostima je u podne priređen ručak u Opštini, a posle podne izveden je javni nastup u dvorištu novogradnje sokolskog doma. Uveče je u opštinskom domu priređeno svečano poselo. Sve priredbe bile su odlično posećene, a čist prihod namenjen je za dovršenje sokolskog doma.

*

Sokolsko društvo Kreka, župa Tuzla, održalo je vanrednu godišnju skupštinu, povodom ostavke starešine br. Karla Humla, koja je bila brojno posećena. Posle govora br. Kurbašića, predložene su dve kandidatske liste, kojima je obema na čelu bio br. Drago Stefanović-Džinić. Da ne dođe do nepotrebnog natezanja, ovlašćen je br. Stefanović, da sa još dvojicom članova sastavi novu listu, koja je jednoglasno primljena. Pored br. Stefanovića, kao starešine, na toj su listi braća IvanStojak, Drago Guder, M. Stefanović, Srećko Matauš, A. Stanić, B. Stefanović, Josip Vadnjal, Ivo Andričević, Ing. V. Stajić i dr.

*

Sokolsko društvo Borovo priredilo je, 21 jula izlet u Brčko, u kome je učestvovalo preko 50 pripadnika. Izletnici su, sa pesmom prolazili pitomim krajevima Posavine, diveći se lepoti naše domovine. Na stanici u Brčkom izletnike su dočekali braća Dr. Ikić, starešina i J. Hadžimehmedović, načelnik, srdačno ih pozdravivši i povevši do novogradnje doma, od kuda su autobusom pošli u tvornicu čarapa „Stolin", koju su detaljno razgledali. U tamošnjem društvenom domu priredio im je doručak i ručak, g. Avramović, upravnik doma kome se zahvalio brat Pavao Granjaš. Razgledan je i nekadanji begov konak, pun orijentalnih zakutaka, koji je sada pretvoren u muški internat.

Po podne priređena je utakmica naraštaja u odbojci. Borovo je nastupilo u postavi Pul, Vukičević, Samardžija, Veljković, Todić, Milosavljević, a Brčko: Članovi: Marković, Kašković, Mašić, Simić, Zerević i Mičenović. Pobedio je naraštaj Borova sa 2:0. Igrali su i članovi Borova sa prvom grupom iz Brčkog, ali je utakmica prekinuta kod stanja 1:1 zbog nogometne priredbe.

Posle utakmice razgledan je spomenik palim dobrovoljcima, i ostala varoš, koja se izletnicima mnogo svidela. Puni zadovoljstva vratili su se sokoli i sokolice iz Borova svojim kućama, osveženi telesno i duševno.

J. Brandajs

Rad Sokolskog društva Ogulin, u junu

Uprava društva nastojala je svim sredstvima da uredi unutrašnjost novosagrađenog društvenog doma. Jedna od najlepših prostorija je svakako mala dvorana na prvom spratu, u koju je smeštena društvena čitaonica, sa knjižnicom.

Svečano **otvaranje čitaonice i knjižnice** obavljeno je na Vidovdan, u prisustvu brojnog članstva i velikog broja građanstva, kao i pretstavnika vlasti. Župu Karlovac je zastupao starešina, br. **Marko Sablić.** Prigodne govore održali su prosvetar društva, br. **S. Ćurčić,** starešina br. **Bosnić** i brat **Sablić,** čiji je govor sve oduševio. Uzvanicima je priređena zakuska, na kojoj je također palo nekoliko rodoljubivih govora. Društvena čitaonica pretplaćena je na veliki broj dnevnih i nedeljnih listova, kao i na brojne časopise i povremene publikacije, sa čime se članstvo koristi u punoj meri, jednako kao i sa knjižnicom, bogatom raznovrsnim knjigama. Samo se po sebi razume, da su sokolski listovi i knjige zastupani u punom broju.

Naraštajski i dečiji otsek priredio je svečano poselo, koje je bilo odlično posećeno od članstva i prijatelja sokolstva. Sve tačke izvedene su sa velikim uspehom, zašto ide zasluga vrednog društvenog tajnika, br. **Milana Ivoševića,** koji vrši i načelničke funkcije, jer se br. načelnik nalazi na vojnoj dužnosti, kao i mnogi drugi funkcioneri.

I prosvetni rad dao je u toku juna lepih rezultata. Sa radom u svima otsecima nastavlja se, bez obzira na sve poteškoće kojima je sokolstvo izloženo u ovim krajevima.

M. V.

IZ SLOVENSKOG SVETA

RASPOLOŽENJE U BUGARSKOJ

Bugarska štampa najveću pažnju posvećuje razgovorima u Salzburgu, i promenama koje bi trebale da uslede na jugoistoku Evrope, a od kojih se Bugarska nada velikoj koristi. Općenito se očekuje, da će **pitanje Dobrudže** biti što skorije povoljno rešeno za Bugarsku, ali se govori i o ostalim bugarskim zahtevima. Ima, doduše, listova, koji opominju, da se ne sme gajiti preterani optimizam, već da treba ostati trezven i umeren, jer će se time postići najbolji rezultat. Tako n. pr. piše list „Čas"; dok naprotiv list „Slovo" objavljuje članak bivšeg ministra, **Kožuharova,** koji napada „fabrikante pesimizma" i kaže, da Bugari imaju mnogo razloga da budu optimisti, jer su neprestano stajali na strani Nemačke; jer su sa Nemačkom skupa stradali u prošlom ratu, pa zato imaju razloga da veruju, da će im sada, kada je Nemačka pobedila, biti učinjena pravica. „Bugarski narod, sa detinjom čistoćom veruje u prijateljske osećaje i dobre namere Nemačke i Italije, koji hoće da stvore Evropu, organiziranu na osnovu pravice".

VESTI IZ SLOVAČKE

U Slovačkoj je došlo do promena u vladi, koje su usledile nakon povratka slovačkih državnika iz Salcburga. Dosadašnji ministar spoljnih poslova, **Durčanski,** je istupio iz vlade, a njegov resor je preuzeo sam pretsednik vlade, **Dr. Tuka.** Za ministra unutrašnjih poslova imenovan je **Šanjo Mach,** koji će ponovo preuzeti vođstvo Hlinkine garde. O Šanji Machu se govorilo, da je imao diktatorske namere, sa kojima se nije slagao pretsednik republike **Dr. Tiso,** i da je zato morao ranije da otstupi. Nije poznat uzrok zbog koga je otstupio **Durčanski, ali postoji nagađanje,** da se nije slagao sa najnovijim planovima o budućoj sudbini Slovačke.

Javlja se takođe, da će biti izmenjen i ustav slovačke države, a pretsednik vlade, dr. Tuka, je izjavio, da će Slovačka preduzeti vrlo oštre mere protiv Jevreja i komunista, jer da u Slovačkoj nema mesta za komunizam. „Baseler Nachrichten" doznaje, da se razgovori sa slovačkim državnicima u Salcburgu nisu odnosili samo na položaj u Podunavlju, već i na to, da se Slovačka mora unutarnje preurediti i još jače povezati svoju sudbinu sa Nemačkom. U buduće će namački poslanik u Bratislavi imati pravo da saodlučuje u svima unutarnjim i spoljno političkim važnim pitanjima i pretstavljaće vezu između slovačke i nemačke vlade. Prvi korak na tom putu pretstavlja imenovanje novog nemačkog poslanika u Bratislavi, Kilingera.

ČEHOSLOVAČKA VLADA U ENGLESKOJ

Povodom organizovanja provizorne čehoslovačke vlade u Londonu, i njenog priznanja sa strane Engleske, ističe se, da je ta vlada sastavljena od 6 Čeha i 5 Slovaka, te da je poznati engleski publicist, W. Steed, održao na engleskom radiu predavanje, o značenju čehoslovačke nezavisnosti. Nemačka štampa sa ironijom govori o stvaranju te vlade i veli, da se Velikoj Britaniji ne radi o češkom narodu ,već o njenim sopstvenim interesima. Švajcarski listovi javljaju, da je organizovanje čehoslovačke vlade izazvalo oštre napadaje i u madžarskoj štampi, koja u tome vidi neprijateljski akt protiv Madžarske, „Pester Loyd" piše, da je bivša Čehoslovačka uvek bila najveći protivnik Madžarske i da svako nastojanje za obnavljanjem te države razara svaku mogućnost sporazuma sa Madžarskom.

Iz Londona se javlja, da čehoslovačka legija u Engleskoj broji za sada oko 8.000 vojnika, a osim toga se u Engleskoj nalazi oko 1.000 čehoslovačkih avijatičara.

VLADA PROTEKTORATA PROTIV DR. BENEŠA

Povodom stvaranja provizorne čehoslovačke vlade u Londonu, objavila je vlada Češko-moravskog protektorata jedno saopštenje, u kome se kaže, da je taj korak bez ikakvog osnova, pošto češka javnost ima svog jedinog pretstavnika u ličnosti svoga prezidenta, Dr. Hahe, i verno ispunjava svoje dužnosti prema nemačkom Rajhu. — Čitava štampa u Protektoratu je par dana ranije donela opsežno saopštenje, u kome se tvrdi, da je Dr. Beeneš poneo sobom u inostranstvo oko 40 miliona čeških kruna. U saopštenju se naročito poziva narod, da ne poklanja pažnje Dr. Benešu i njegovoj vladi, koja želi da češki narod zavede avanturističkim obećanjima.

„Der Neue Tag", koji izlazi u Pragu, piše nedavno, da glavni preduslov, za bilo kakvo nameštenje u Češkomoravskom protektoratu treba da bude savršeno poznavanje nemačkog jezika; pa će i svi dosadašnji činovnici morati položiti ispit iz nemačkog jezika.

Centralni savez trgovačkih i industrijskih preduzeća u Češkomoravskom Protektoratu objavio je prošlih dana poziv svojim članovima, da do 15 avgusta imaju postaviti na svim svojim radnjama dvojezične natpise, u nemačkom, a onda u češkom jeziku. U manje prometnim ulicama rok se produžuje do 15 septembra. — Praški listovi javljaju, da je Direkcija praške rečne plovidbe objavila naredbu, da se Jevreji ne smeju voziti na lađama toga preduzeća.

IZ OKUPIRANE POLJSKE

Generalni guverner okupirane Poljske, Dr. Frank, održao je, 26 jula, govor, u kome je izjavio da od sada zvanični naziv onog dela bivše Poljske države, koji se nalazi pod nemačkom upravom, glasi: **„Nemački glavni guvernement Rajha".** U Berlinu se ta promena tumači, kao znak definitivne stabilizacije sadašnjeg stanja u Poljskoj, a obrazlaže se time, što je poljska država propala bez objave rata, pa zato može da dobije svoj novi oblik bez prethodnog zaključenja mira.

*

Iz Londona javljaju da je između poljske vlade u inozemstvu i engleske vlade, potpisan sporazum o političkoj i vojničkoj saradnji jedne i druge države.

Разговори у Салцбургу и Југоисток Европе

Разговори **румунских, бугарских и мађарских државника са водитељима немачке државне политике, а нарочито са г. Хитлером и г. Рибентропом,** већ су завршени, али се још увек не зна, који је био резултат тих разговора. Према немачким и италијанским вестима, није на тим разговорима било закључено ништа одређено у погледу промена на југоистоку Европе, већ су само дати савети и директиве, да се пошто по то очува мир у том делу света и да државе, које су у спору, треба да приступе директним разговорима, како би сагласно и без већих потреса дошло до задовољавајућих решења. Дипломати који су се вратили својим кућама тврде сви да су врло задовољни са разговорима и такмиче се, да свој положај прикажу у што повољнијем светлу. Мађарска штампа је нарочито одлучна, па неутрални листови тврде, да ће Мађари тражити за себе већи део Ердеља, док се напротив за Бугаре каже, да не би тражили читаву Добруџу. По свему изгледа, да су Румуни склонији у попуштању према Бугарској, а чини се да су и друге силе склоније да признају оправданост бугарских захтева, него што је случај са Мађарском. У Румунији се међутим још увек упорно тврди, да се не мисли ни на какве територијалне уступке. Министар спољних послова, г. Манојлеску је изјавио додуше, да је Румунија спремна да уђе у директне преговоре са Мађарском и Бугарском, али је, као начин решења, споменуо само измену становништва; док се из Букурешта јавља, да је један део чланова владе одлучно противан сваким територијалним уступцима и да у читавој Румунији јача отпор против ревизије граница.

Страна штампа јавља, да је Москва веома резервисана у погледу разговора у Салцбургу, док је совјетска влада недавно уложила оштар протест у Румунији против шиканирања избеглица из Бесарабије. „Neue Züricher Zeitung" пише, у броју од 28 јула, да ће Немачка све уложити да спречи сукобе на југоистоку, да на тај начин Русија не би имала разлога да интервенише у том крају, на коме се, након заузеће Бесарабије, осећа ипак њен притисак. „Немачка жели да поведе одлучни рат против Енглеске и због тога хоће да спречи сваку господарску или политичку дезорганизацију југоистока, као и сваку несугласицу са Русијом. Да ли ће јој то успети обуздавањем ревизионистичких претензија показаће будући догађаји, али је јасно да се између дипломатске активности на југоистоку и рата против Енглеске одиграва драматска утакмица".

Најзад, италијански католички лист „Авенире" износи мишљење да „силе осовине раде сада у Риму и Берлину на припремању нове балканске равнотеже, која је данас хитно потребна због совјетизације Балтика и подунавске претстраже Бесарабије и Буковине."

„Neue Züricher Zeitung" јавља, 30 јула, да у Румунији све више јача отпор против сваког одступања територије. Совјетска пропаганда врло спретно искоришћава то нерасположење становништва, тако да унутарња политичка напетост у Румунији из дана у дан расте. Отпор против владине политике се јавља чак и у оним круговима, који се сматрају као главни ослонци данашњег режима.

VAŽNO UPOZORENJE

Idući broj „Sokolskog Glasnika" biće obustavljen svima pretplatnicima, koji nisu podmirili pretplatu za godinu 1939 .

ČITAJUĆI NOVINE...

Nemački listovi, a naročito „Deutsche Allgemeine Zeitung", javljaju, da se radi na osnivanju nezavisne bretanjske države, koja će se otcepiti od Francuske; te da su nemačke vlasti već priznale Bretanju kao samostalnu jedinicu. Istovremeno se javlja da je osnovano Bretanjsko nacionalno veće, koje između ostalog traži stvaranje nacionale države i sudelovanje u ratu protiv Engleske, koja je „stari neprijatelj Kelta". A iz Strasburga se javlja da je pretstavnik policije izdao naređenje, da se u Alzaciji imaju ukloniti svi francuski natpisi, i zameniti maternjim jezikom.

„Hrvatska straža", kao i neki drugi listovi, koji se nazivaju jugoslovenskim, uporno tvrde, da se danas stvara „nova Francuska", koja će biti „oslobođena od razornih sila i koja će izići obnovljena i nacionalno kompaktna". Početak te „obnove" i te „protu-razornosti" vidimo, međutim, u separiranju Bretanje i otklanjanju svih francuskih natpisa u Alzaciji, dok će ostalo već doći, po istoj šabloni... „Politika" je već javila da se sličan „pokret", kao u Bretanji, sprema već i u Burgundiji i Provansi, pa će zatim u Savoji, Loreni itd.

I svaki taj „pokret" će biti priznat kao „borac za nacionalnu nezavisnost, protiv pariskog centralizma"; a „Hrvatska straža" će, zajedno sa ostalima, sve to nacionalno rasulo i dalje nazivati „obnovom Francuske" i stvaranjem „novog nacionalizma", priželjkujući naravno i za sebe sličnu „obnovu"...

*

„Baseler Nachrichten" je objavio nedavno članak pod naslovom: „FRANCUSKA DANAS I SUTRA", koji završava ovim zaključkom:

„Preporod Francuske neće uslediti na novim, protudemokratskim putevima, ni na unutarnjem političkom ni na spoljnjem političkom polju; jer ti putevi ne odgovaraju, ni duhu nacije, ni duboko shvaćenim zahtevima današnjeg trenutka u Francuskoj."

*

Na drugom mestu javljamo o incidentima u Splitu, o skidanju državnih zastava, napadaju na Sokole itd. Karakteristično je, međutim da ni jedan od dva dnevna lista koja izlaze u Splitu, ni jednom rečju nisu zabeležili te incidente, kao i mnoge druge, pa i teže, koji su se odigrali na štetu Sokola ili ostalih Jugoslovena u Splitu i Dalmaciji. I ubeđeni smo, da se sutra dogodi i najteža afera, koju bi izazvao neki član Hrvatske zatite, na štetu nekog Jugoslovena, da ni u jednom splitskom ili zagrebačkom listu ne bi mogao da se javi ni jedan red o tom slučaju. Zar već to ne pokazuje, kakvo čudno shvatanje „slobode" postoji u tim krajevima, i kako su Jugosloveni u Banovini Hrvatskoj tretirani zaista kao građani drugog reda?

*

Jedan beogradski list, prilično poluzvaničan, čiji program je još uvek „jugoslovensko narodno jedinstvo", objavio je nedavno članak, u kome se o jugoslovenstvu piše, kao o „veštačkoj zabuni."

U pitanjima, kao što je narodno jedinstvo ili trojstvo, mogu se zabuniti samo ljudi, kojima je nacionalnost pitanje kalkulacije, a ne načela. Ima međutim, Bogu hvala, u našoj zemlji i načelnih ljudi, koji se u svojim nacionalnim principima ne daju — zbuniti...

*

Separatistički list „Dubrava", koji izlazi u Dubrovniku, u polemici sa listom „Dubrovnik", piše i ovo:

„Grupica oko „Dubrovnika" zabila je još prije 20 godina glavu u pijesak. U ušima im još zuje tonovi versajskih marševa i kao da ne znaju da od Versailles-a nije više ništa ostalo... Onako kako oni pišu bilo je aktuelno njihovom svijetu prije 22 godine. Versajske marševe zamijenili su drugi... Njih se više može čuti samo na gramofonskim pločama..."

Znači da u njihovim ušima zuje tonovi ovih drugih marševa, koji su zamenili versajske...

*

„ZAGREBAČKI LIST" je nedavno, pod naslovom „Naša nesreća", objavio belešku, u kojoj se kaže kako se neki čovek vraćao na veče iz bioskopa kući, pa je pri tom utvrdio interesantnu konstataciju, da je „prošao kraj nekoliko desetaka ljudi, kroz nekoliko ulica, trgova i uglova glavnog grada Hrvatske, a nije čuo ni jednu hrvatsku riječ".

Da je to napisao neko drugi, kazalo bi mu se, da „napada glavni grad Hrvata", i da „kleveće njegovo rodoljubivo stanovništvo".

Naraštajci, upoznajte svoju otadžbinu!

Već davno je postojala potreba, da se naš naraštaj tokom letnih raspusta uputi diljem naše otadžbine. Da se to omogući, povelo je načelništvo Saveza SKJ akciju osnivanja naraštajskih svratišta po jedinicama. Ta akcija je naišla na lep odaziv, te već u knjižici **„Uputstva za naraštajska putovanja"** imademo lep broj jedinica sa **„Spiskom sokolskih naraštajskih svratišta"**, koja je ovih dana izašla iz štampe. Knjižicu je sastavio član stručnog odbora Saveza SKJ, brat Janko Kavčić, uz suradnju brata prof. Mirka Skovrana. U knjižici je pravilnik naraštajskih ferijalnih putovanja, najpotrebnije znanje o prvoj pomoći, tumač povlastica na JDŽ, red u svratištima i slično.

Potrebno je, da naš naraštaj iskoristi ovu priliku, te da upozna sve prirodne lepote naše otadžbine. Odlučite se još ovog leta i pođite diljem otadžbine. Pođite i uverite se, koliko je lepa i draga; — upoznajte celi naš narod i njegove vrline!

Knjižica o putovanju se može dobiti kod načelništva sokolske župe, uz cenu od 5 dinara kojima je poslana na tekući račun.

M. M.

Napadaji na sokole

Splitski **„Narodni list"** javlja, da su, na rođendan Dr. Mačeka, dva člana „Hrvatske zaštite" došla u Park hotel, u Splitu, i da su tražili od vlasnika hotela, Marina Jozevića, uglednog nacionalnog borca i člana Sokola, da skine sa hotela jugoslovensku državnu zastavu, koja se vila zajedno sa hrvatskom zastavom. Kad brat Jozević to nije hteo da učini, došla su istoga dana dva čoveka pred hotel, gde su batinama tako isprebijali brata Jozevića, da su mu prelomili kost na levoj ruci.

Isti list javlja, da su različiti ljudi sa batinama tog dana obilazili radnje svih srpskih trgovaca u Splitu, koji su, pored hrvatske izvesili i jugoslovensku zastavu, pa su tražili da se jugoslovenska zastava skine, sa rečima: „Skinite ovo..." Splitski list primećuje vrlo tačno: **„I tako je morala da bude skinuta jugoslovenska zastava, izvešena u čast potpretsednika jugoslovenske vlade!..."**

ŠIKANIRANJE SOKOLA

Pišu nam iz Zagreba: Dana 9 jula naš je brat, **Klement Brusić**, član Sokolskog društva Zagreb II, bio izvrgnut teškim neprijatnostima. Dok se šetao sa bratom Dušanom Mirkovićem, napao ga je detektiv Lanjvaš, koji je ujedno član „Građanske zaštite", sa još dva detektiva, i silom ga je odveo u policiju, tražeći da bude uapšen. Kada činovnik policije nije našao razloga za apšenje, Lanjvaš je izjavio, da on mora biti uapšen, pošto je Jugosloven, i kazao je Brusiću: „Neka ti pomogne sada Jugoslavija!" Brat Brusić je bio tek sutradan izveden iz zatvora, pošto je naveo, da su svi razlozi detektiva Lanjvaša krivi, a zatim je podneo prijavu zbog nezakonitog apšenja. Brat Brusić je činovnik kod Vojno-tehničkog zavoda u Zagrebu.

Из Ч. О. С.

„Чешка Обец Соколска" била је најавила ове године прославу 50-годишњице **Подбелогорске župe**, која је требала да се одржи у Прагу, и прославу 75-годишњице Сокола Храдец Кралови, која је требала да се одржи у истоименој вароши. Међутим су обе те прославе отказане. Ове године се навршава и 75 година од оснивања Сокола у Бероуну, који је везан са успоменом на Др. М. Тирша и J Фигнера, јер су се баш у том месту њих двојица састајали на прве разговоре, чији плод је било оснивање Сокола.

Ових дана је навршио 60 година живота, брат **Др. Алберт Пражак**, проф. универзитета и познати научник, те један од најугледнијих соколских публициста и идеолога. Готово у исто време навршио је 60 година живота и претседник саобраћајног одбора ЧОС, брат **инж. Моос**, који већ 40 година ради у соколству, па је познат и као одличан вежбач.

Чешка Обец Соколска је, почетком јуна, на Страховском вежбалишту приредила такмичења у лакој атлетици. Наступило је 250 такмичара, а победу је однело Соколско друштво из Оломоуца.

Половином јуна је **Начелништво жена ЧОС**, на вежбалишту Тиршевог дома, приредило општа такмичења чланица вишег и средњег одељења, на којима је узело учешћа око 800 такмичарки. Такмичењима су присуствовали претставници власти, општине и ЧОС, те многобројна публика. Такмичило се први пут за прелазни дар Др. Мирослава Тирша, и у вишем одељењу је победила врста Винохрадског Сокола.

У Моравској, у садашњем тренутку делује 15 соколских жупа, које су учлањене у Чешку Обец Соколску, а које броје 107.000 припадника. Према години 1938, пораст чланства износи 5.000. Најјача од тих жупа је Моравско-Шлеска, са 13.000 чланова.

Течај одбрамбености у Равној Реци

Sokolsko društvo Ravna Reka priredilo je tečaj sokolske odbrambene pripravnosti, koji je počeo 14 o. m. Tečaj posećuju 53 braće i sestara, koji rade sa voljom, svesni važnosti narodno-odbrambenog rada u današnjim vremenima. Tečajce je obišao, 21 jula, načelnik župe, br. Josip Prohaska, i pohvalio rad u tečaju, pozvavši učesnike da stečeno znanje korisno upotrebe u svojim jedinicama. Između ostalog, sa tečajcima je priređen izlet u prirodu, na kome je prevaljen put od blizu 30 kilometara, sa ciljem upoznavanja okoline, orijentacije, poznavanja biljaka itd.

Одликовања соколских стрелаца

Ценећи патриотски и за војску од велике важности рад соколских јединица, са највишег места одобрено је, да се и чланови стрељачких отсека, друштава и чета могу одликовати војничком медаљом „Добром стрелцу", ако испуне услове, предвиђене правилником, одштампаним у књизи „Потребна знања за соколске стрељачке отсеке".

По овоме правилнику, код појединих соколских јединица, код којих постоје стрељачки отсеци, извршене су утакмице по „Правилнику за извођење утакмица у гађању у соколству" (види исту књигу!)

Савез Сокола примио је од **Соколске župe Ниш** списак за одликовање за 1939 годину, за следећу браћу:

Соколска чета Дубница, браћа: **Кркелић** Арсеније, земљорадник, и **Ђуровић** Живојин, земљорадник.

Медаље и дипломе добиће соколска чета преко župe, а жеља је, да их župa преда одликованим на свечан начин.

Савез Сокола са своје стране честита одликованим, и позива осталу браћу, да се угледају на њих, за добро **Краља и Отаџбине.**

ЗА СОКОЛСКИ СПОМЕНИК ФИЛИПУ ВИШЊИЋУ

Соколска чета Вишњићево одлучила је подићи споменик великом народном барду, Филипу Вишњићу, гуслару, чије кости почивају у овом селу. Бисту за споменик израдио је месни учитељ, бр. **Стјепан Петровечки**, а управа Народног универзитета из Сремске Митровице помоћи ће акцију сокола, али то још није довољно за трошкове, зато се управа соколске чете обраћа овим путем соколској и националној јавности, са топлом молбом, да ма и најмањим прилогом помогне започето дело, чиме ћемо се најбоље одужити успомени песника и будитеља народне свести, Филипа Вишњића. Прилоге слати на Соколску чету Вишњићево, Срем.

ТЕЧАЈ МИНИСТАРСТВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА НАРОДА ЗА ПРОПАГАНДУ ПЛИВАЧКОГ СПОРТА

У циљу пропаганде и унапређења пливачког спорта Министарство физичког васпитања народа приређује у времену од 15 до 29 августа 1940 године у Аранђеловцу, течај за образовање инструктора пливачког спорта. У овај течај примиће се 25 учесника првенствено из оних крајева, где постоје повољни услови за оснивање и развој пливачких спортских удружења. Кандидати за течај треба да испуњавају следеће услове:

1) да су држављани Краљевине Југославије;

2) да нису млађи од 18 нити старији од 28 година;

3) да су се до сада бавили пливачким спортом, те да практично свладавају више начина (стилова) истрајног пливања;

4) прописно таксирану (од 10 дин.) молбу за пријем треба послати са препоруком месног удружења телесног васпитања (соколско друштво или које друго спортско удружење) односно у крајевима где иста не постоје, са препоруком издатом од стране државне или самоуправне власти, Министарству физичког васпитања народа до 8 августа 1940 године.

У молби треба навести поред личних података такође податке о евентуалном досадањем спортском раду о личним пливачким способностима и плану за будућу делатност на унапређењу пливачког спорта у место сталног становања. Трошкове око организације пливачког течаја као и трошкове за исхрану, становање и путовање слушалаца сносиће Министарство физичког васпитања народа. У течај примљени кандидати биће позвани писменим путем.

Соколски песници

ЈУГОСЛАВИЈИ!

Југославијо, земљо мила,
Отаџбино моја драга,
Краљица си крунисана,
Препуна си сваког блага,
Молим Ти се сваког дана.

Земљо славна дедова мојих,
Јунака храбрих и славних,
Који су се борили за тебе,
За опстанак покољења својих,
Да боље живе и чувају тебе!

Тебе хвалим, теби певам,
Кад по теби сејем и радим;
Кад се твојим хлебом храним,
И са њиме живот сладим, —
Увек спреман да те браним,

Братислав Буљубашић
Колонија Светићево

Događaji kod nas i u svetu

Italijanska štampa piše, da masovni napadaji nemačkih aviona na Englesku pretstavljaju već **uvod u veliki napadaj na Britanska ostrva,** koji može svaki čas da usledi. Iz nemačkog izvora se javlja da su u poslednje doba žestoko bombardovane mnoge luke u Engleskoj i da je uspeh tog bombardovanja takav, da su te luke onesposobljene za rad, te da su mnoge lađe potopljene. Englezi javljaju također da vrše velike avijatičke napadaje na vojničke objekte i industrijska mesta u Nemačkoj, te na aerodrome i slagališta municije i nafte u okupiranim krajevima, pa ističu takođe uspehe te akcije. Velika Britanija je, međutim, protegla blokadu i na francusku obalu, a španjolskoj i portugalskoj vladi je izjavila, da neće dopustiti uvoz u te zemlje, ako je roba namenjena protivnicima. Italijanski listovi pišu o neprestanom bombardovanju Malte i Gibraltara, a iz Engleske se javlja, da u Gibraltar neprestano dolaze nove čete, koje su spremne da dočekaju bilo koju navalu.

Poslednji glasovi italijanske štampe ističu, da rat protiv Engleske ne može da se vodi na munjevit način, kao što je bio rat protiv Francuske, niti da je to bila namera sila osovine. Naprotiv će se rat protiv Engleske voditi time, što će se postepeno iscrpsti njen unutrašnji i imperijalni ratni potencijal. Napadaji iz vazduha su glavno oružje za taj cilj. „Neue Züricher Zeitung" piše, da će operacije u glavnom voditi u zraku, da se tako postigne blokadni pritisak na engleska ostrva. Međutim list veli da se Velika Britanija uporno bori, i da je svojom odbranom do sada onemogućila masovni prolaz aviona do svojih ostrva. Vidi se da će bitka biti vrlo teška.

*

Pod naslovom **„Rat se nastavlja"**, objavljuje bazelski **„National Zeitung"**, u broju od 28 jula, uvodni članak, u kome kuša da objasni otklanjanje Hitlerovog apela na zdrav razum, sa strane Engleske. List veli, da je Engleska u početku nameravala da rat vodi na strani Francuske, Rusije i Poljske, kao njihov saveznik; dok je sada na jedanput prisiljena da rat vodi sama. Pa ipak njena odlučnost izgleda danas jača nego ikada, i stranac se čudi, sa kakvim pouzdanjem Englezi gledaju u ishod rata.

Za objektivnog posmatrača se postavlja međutim pitanje, na koji način Englezi misle da će biti u stanju, da pređu u ofanzivni rat, ako im pre toga uspe da se odbrane od velikog nemačkog napadaja na britanska ostrva. To pitanje je u toliko važnije, što su sve teorije engleskih stratega, koje su se bazirale na defanzivnom ratu, doživele neuspeh kod engleskih saveznika. Kod toga se dozivaju u pomoć istorijske paralele i iznenadne promene koje mogu da dovedu do novih mogućnosti. Englezi misle, da je današnje neodređeno držanje Amerike, u vezi sa prezidentskim izborima, te da će posle izbora intervenistička kampanja moći nesmetano da se razvija. Sem toga se ukazuje na činjenicu, da je nemačko-rusko zbliženje prošle godine iz osnove izmenilo položaj, — ma koliko da Nemci sa najvećom ironijom govore o britanskim nadama u novi obrt sa strane Rusije. Nije međutim verovatno, da engleska javnost nije svesna udarne snage nemačkog oružja, posle svih pobeda u Francuskoj i u Poljskoj.

Švajcarski list podvlači nesumnjivu volju Nemačke, da izvede stabilizaciju kontinentalnih odnosa, te da budućem životu Evrope, kako ga Nemačka zamišlja, dade što jedinstvenije oblike. Pa ipak, švajcarski list misli, da ti oblici neće moći da se nazovu definitivnim dok ne bude završen rat na moru i u zraku. Svako produženje rata znači nove poteškoće u okupiranim krajevima, naročito kad se uzme u obzir pitanje prehrane. Francuska, zemlja obilja, dolazi u opasnost da ove zime pretrpi teške dane gladi, jednako kao i drugi krajevi. Stoga je razumljivo da je nemački apel za mir naišao u mnogim krajevima na odjek.

*

Panamerička konferencija u Havani završila je rad i objavila rezoluciju, iz koje se vidi, da je politika Severoameričke Unije i njenog prezidenta Rusvelta iznela pobedu na toj konferenciji i da je postignuta značajna jednodušnost čitavog američkog kontinenta. Naročito su važni zaključci o tome, da se ni jednoj vanameričkoj sili ne dopusti da preuzme teritorije, koje danas pripadaju Francuskoj, Holandiji itd., a koje se nalaze u Americi. Zatim zaključci o zajedničkoj odbrani i zajedničkom nastupanju svih američkih država, o merama protiv „pete kolone", protiv strane propagande i stranih špijuna itd. Engleska štampa pokazuje veliko zadovoljstvo sa rezultatima konferencije, dok nemačka i italijanska štampa napadaju njene zaključke.

*

Na dalekom istoku preti takođe da će doći do komplikacija, ne samo između Japana i Amerike nego i Japana i Velike Britanije. Spor između Vašingtona i Tokija čini se ipak mnogo teži, pa je američka vlada već odredila zabranu izvoza petroleja, gvožđa i čelika u Japan, što je u Japanu izazvalo veliko ogorčenje, jer su mu ti artikli danas naročito potrebni, zbog vođenja rata protiv Kine. U Americi postoji sve jače raspoloženje protiv Japana, pa američka štampa već piše o japanskim planovima, da zajedno sa Nemačkom navali na Ameriku, što nemačka štampa odlučno demantuje. Japan optužuje Ameriku, da podupire Kineze protiv Japanaca, dok moskovska „Pravda" tvrdi, da se radi o borbi tržišta u Aziji, a naročito u Kini, te da će Amerika sve učiniti da ne dozvoli da bude istisnuta iz Kine. Ruski list tvrdi, da su Japan i Amerika stupili u odlučnu borbu, koja može da dovede i do težih komplikacija.

Nova japanska vlada se pokazuje nepopustljiva i prema Velikoj Britaniji, a naročito uzbuđenje u Londonu je izazvalo hapšenje vrlo uglednih engleskih ličnosti u Japanu, za koje japanska štampa tvrdi, da su vršili špijunažu. Engleski ministar spoljnih poslova je izjavio da su te vesti netačne i najavio je, da će Velika Britanija preduzeti odlučne korake. Pred takvom situacijom, japanska vlada nastoji da što pre likvidira rat sa Kinom, pa se govori da je sa njene strane učinjen mirovni predlog, koji je sa strane Čangkajšeka odbijen. Kina izjavljuje, da će nastaviti rat do potpunog oslobođenja, a kineski krugovi se nadaju u pomoć Amerike. Za sada Moskva pokazuje potpunu rezervisanost prema događajima na dalekom istoku.

*

Nedavno je u **Sovjetskoj Rusiji proslavljen dan ratne mornarice,** pa je tom prilikom komesar za ratnu mornaricu, admiral **Kuznjecov,** izjavio, da je sovjetska ratna mornarica u toku godine 1939 bila pojačana s ukupno 112 novih malih i velikih prekomorskih jedinica, dok program naoružanja za godinu 1940 predviđa izgradnju 168 novih ratnih brodova. Isto tako se brzo povećava podmornička mornarica. U toku godine 1940 bit će u sovjetsku mornaricu uvršteno 300 posto više podmornica, nego u godini 1937, koliko u pogledu tonaže toliko i njihovog broja. Također se stalno povećava pomorsko zrakoplovstvo i izgrađuje obalna odbrana.— I admiral Ignjatijev je objavio članak, u kome kaže, da sovjetske podmornice, po broju i po kvalitetu, prevazilaze podmorničku flotu bilo koje druge zemlje. Pomorska avijacija Sovjetske Unije pretstavlja također strahovitu silu, a sovjetska mornarica se toliko povećala, da je g. 1939 imala 3 puta više ratnih brodova nego godine 1937.

*

Švajcarski listovi primaju iz Štokholma, da je namera današnje norveške vlade, da svrgne s prestola **kralja Haakona,** koji se nalazi u Engleskoj, naišla na odlučni otpor najširih masa u Norveškoj. Zbog toga je bio povučen predlog o svrgnuću, koga je vlada htela izneti pred parlament, ali se misli, da će predlog ipak biti iznesen koncem avgusta, pošto se učini pokušaj da se uvede kraljevski savet i da se razbistri situacija u spoljnoj politici.

STAMPA O SOKOLSTVU

„Наша Воља" гласило југословенске омладине, која излази у Љубљани, доноси у последњем броју следећи позив својим претплатницима, који су уједно и чланови Сокола, у коме између осталога каже:

„Ми млади соколи морамо у овим данима извршавати наше народне и соколске дужности тако, да се у слободном времену посветимо потпуно узгајању народа у соколском духу. Могуће да сада треба унеколико попустити у послу, кога смо називали „технички рад" у ужем смислу речи. Треба следити пут, кога нам отвара садашњица. У нашим редовима морамо тако водити и спремати чланство, у смислу соколске приправности, да се нећемо требати плашити никаквих изненађења. Данас нека буду сваком Соколу геслом Тиршеве речи: „У сваку руку пушка — жељезна, војничка дисциплина!" — Други део свога рада морамо посветити духовном наоружању не само соколских припадника већ читавог југословенског народа. Ту несмемо гледати ни на какве политичке, верске или сталешке разлике, већ морамо да свакога у нашој околици запојимо националном свешћу и поносом. Ми морамо припремити нашу домовину за неосвојиву тврђаву воље, борбености и несломивог духа, која ће стати и остати посред свих бура и олуја".

*

Сплитски **„Народни лист"** пише у последњем броју о **изостајим соколским слетовима** ове године, па каже:

„Летни дани били су увек дани соколских слетова. Били су. Сада је лето, али нема соколских слетова. Међутим, док је сокола бића и слетова, јер сокол престаје бити сокол, као што и птица престаје бити птица, кад не лети.

Може надоћи нека сила, која ће замрзнути и саме соколе, као што је замрзнула њихове летње слетове, али соколи не би били соколи, кад се не би знали да увију свакој сили олујине, свим атмосферским и свакаквим непогодама, па опет летели и даље остали соколи. Сокола не чине соколом ни одора, сива сурка, црвена кошуља, ни дворана, ни справе ни старешинство. Сокола чини соколом соколски дух, а тај остаје као све што је духовно недирнуто, нетакнуто и вечно.

И онда могу да замрзну слетови као и онда кад су већ замрзли физички соколски слетови, постоји још могућност лета, а тај је чишћи, лакши, продорнији и сиже на највеће удаљености. То су слетови духова, слетови мисли и слетови осећајности. На том подручју нема мраза.

Pregled sportskih događaja u zemlji i vani

— U nedelju je u Pančevu održana zanimljiva futbalska utakmica između s. k. „Jugoslavije", iz Jabuke, i SSK iz Skoplja, za ulazak u Srpsku ligu. Pobedila je „Jugoslavija" s rezultatom 4:1. U nedelju se, u Skoplju igra revanš - utakmica.

— Na Hajdukovom igralištu u Splitu održano je veliko lakoatletsko takmičenje. Učestvovalo je mnogo poznatih lakoatletičara iz Zagreba, Splita i Beograda. Učestvovali su iz Beograda: „BSK", „Jugoslavija" i „Rusija", iz Zagreba: HAŠK, „Konkordija i „Tekstilac", iz Osijeka „Zrinjski", iz Splita: „Hajduk", „Split", „Nada" i „Krupa". Postignuti su vrlo dobri rezultati, naročito skok u vis (185 cm. — Abramović, Hašk).

— U nedelju su održane velike veslaččke utakmice i to: u Beogradu na Savi internacionalne, za prvenstvo Podunavlja, a u Zagrebu utakmice za veslačko prvenstvo Hrvatske Banovine.

— Utakmice za državno prvenstvo u veslanju održaće se 11 avgusta o. g. na Rijeci Dubrovačkoj.

— Klubovi Plivačke lige nastavljaju sa takmičenjem. U takmičenju učestvuje svega pet klubova, i to: „Ilirija" iz ‚Ljubljane, „Jug" iz Dubrovnika „Viktorija" sa Sušaka, „Jadran" iz Splita i „ZPK" iz Zagreba. Najbolje stoji za sada „Ilirija" iz Ljubljane. U vaterpolu najbolje stoji „Jug", sa 4 boda.

— Naš teniski prvak i prvak Evrope, Punčec, putuje po Slavoniji, gde priređuje egzibicione utakmice. U nedelju je u Osijeku tukao Paladu, sa rezultatom 3:6, 6:2 i 7:5.

— Poznati splitski nogometni klubovi, „Split" i „Majstor s mora", fuzijonirali su se. Od sada će se klub zvati S. K. „Split" i ima lepe izglede za buduća takmičenja, kako u nogometu, tako i u ostalim granama sporta.

— Nogometna utakmica između Jugoslavije i Madžarske održaće se 29 septembra u Budimpešti. Istoga dana održaće se i utakmica između podmladka Jugoslavije i Madžarske u Budimpešti; a u Beogradu toga dana održaće se utakmica između „B" timova Madžarske i Jugoslavije.

— U Somboru održano je u nedelju plivačko takmičenje između Somborskog sportskog udruženja i Palićkog s. k. iz Subotice. Pobedio je Sombor osetljivim rezultatom 68:27. Vaterpolo utakmica završila se je rezultatom 8:0 za Sombor.

— Internacionalni tenis - turnir za prvenstvo Slavonije održaće se od 15 do 18 avgusta u Osijeku. Za učestvovanje su se prijavili igrači i igračice Bugarske, Madžarske i Jugoslavije.

— U drugom delu plivačkog takmičenja, na plivačkom dvoboju Sušak—Budimpešta madžarski plivači odneli su sve pobede, osim štafete 4×200 m. Vaterpolo utakmica između Budimpešte i Sušaka završila se je rezultatom 7:2 za Budimpeštu.

— Zbog neslaganja sa odlukama Vrhovnog sportskog saveta Bugarske sportske federacije, o načinu igranja utakmica za prvenstvo države, napustilo je nacionalnu ligu pet sofijskih nogometnih klubova.

— U utakmici veslačkog prvenstva Hrvatskog veslačkog saveza, koja je održana u nedelju u Zagrebu, pred rekordnim brojem gledalaca, najviše pobeda odneo je splitski „Hrvatski veslački klub". „Krka" iz Šibenika odnela je pobedu u osmercu.

— Hazena Beogradskog sportkluba pobedila je u nedelju „Trgovački" iz Kruševca, sa rezultatom 11:2.

— Na veslačkim utakmicama za prvenstvo Podunavlja, u međunarodnom veslačkom takmičenju, madžarski veslači odneli su pobede u oba četverca dok je u dvojcu, bez kormilara, pobedio veslački klub „Beograd".

— U plivačkom dvoboju beogradskih klubova, „BOB" i „Brdanin" odneo je pobedu „Bob", sa rezultatom 83,5:66,5 bodova.

I. Sedlaček

Садржина соколских листова

„СОКОЛСКА ВОЉА"

Гласило љубљанских сокола доноси у 179 броју значајан уводни чланак: „Кајмакчалан", затим исцрпне „Недељне прегледе" и вести из соколства и словенства, фељтон „Тратарјев Мирко", писмо из Прага, занимљиве чланке: Беседа наше омладине, Приправни смо на све, Антон Малеј и др. Лист доноси и једно писмо бр. Др. Лазара Цара.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР
М. МИТРОВИЋ
Теразије 22 (до Москве)
има швајцарских часовника за руку и цеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета
Браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду
клинаца и значака

Izdaje Savez Sokola Kr. Jugoslavije (arh M Smiljanić, Alekse Nenadovića 6) — Uređuje redakcioni odbor (Pretsednik Dr. Vlad. Belajčić) — Štamparija „Luč", Mitrović i Lazarević — Beograd Kraljice Natalije ulica broj 100. Tel. 21-772.